

6. ไม่อยากเป็นผู้พิพากษาหรือหมอ เลยไปต่อวิศวะจุฬา

6.1 เจ้าคุณพ่ออยากให้เราเรียนนิติศาสตร์แต่คุณแม่อยากให้เราเรียนแพทย์เลยไม่เข้าข้างทั้ง 2 ท่าน คือไปเรียนวิศวะ

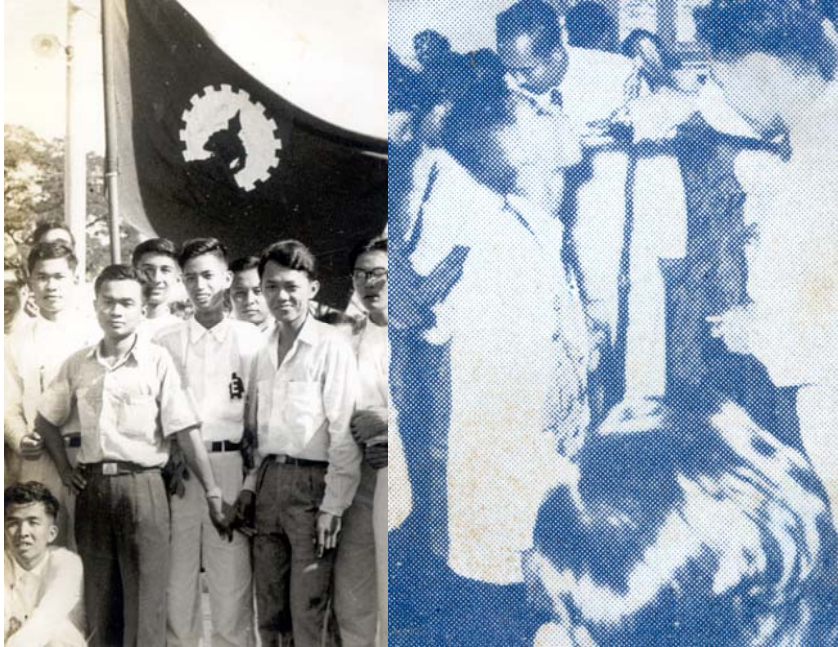
พอจบมัธยมหกโดยติดบอร์ดคือเป็น 1 ใน 50 คนแรกของประเทศ ทั้งเจ้าคุณพ่อและคุณแม่ก็ยินดีกันใหญ่ เจ้าคุณพ่ออยากให้เราไปเข้าธรรมศาสตร์เรียนนิติศาสตร์จะได้เป็นผู้พิพากษา คุณแม่อยากให้เราไปเรียนแพทย์ที่ศิริราช เจ้าคุณพ่อพยายามเกลี้ยกล่อมว่าเรียนนิติศาสตร์ดีอย่างไร เจ้าคุณพ่อเล่าให้ฟังว่า ท่านเคยว่าความ มีคุณยายแก่ๆ คนหนึ่งเป็นพยาน พยานให้การว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิด เจ้าคุณพ่อเป็นทนายจำเลย ท่านก็พยายามหาทางทำให้พยานไม่น่าเชื่อถือ โดยท่านไปสืบหาผ้าที่คุณยายเคยปักอย่างสวยงามนำมาให้คุณยายดูในศาล ชมคุณยายว่าเก่งมากปักได้สวยเหลือเกิน เจ้าคุณพ่ออยากจะได้อีกสักชิ้นหนึ่ง ขอความกรุณาคุณยายช่วยปักให้ คุณยายก็บอกว่าถ้ายังสาวๆ อยู่ก็ยินดีจะปักให้ แต่ตอนนี้แก่เฒ่าแล้วมองไม่ค่อยจะเห็น สนเข็มยังไม่เห็นรูเข็มเลย จะปักได้อย่างไร เจ้าคุณพ่อก็เลยพูดว่าคนเราแก่เฒ่าแล้วตาก็ฝ้าฟางมองไม่ชัดเหมือนหนุ่มๆ สาวๆ แล้วที่คุณยายบอกว่าเห็นจำเลยกระทำความผิดชัดเจนนั้น คุณยายแน่ใจจริงหรือ คุณยายก็ตอบว่าจริงสิ ตาฉันก็ไม่ค่อยจะเห็นชัดเจนนัก ไม่แน่ใจว่าจำเลยกระทำความผิดจริงหรือไม่ ศาลก็เลยตัดสินให้จำเลยพ้นผิด เรื่องที่เจ้าคุณพ่อเล่าให้ฟังนี้แทนที่จะทำให้ผมอยากเรียนนิติศาสตร์กลับกลายเป็นตรงกันข้าม การที่ใครจะทำผิดหรือถูกก็ไม่สำคัญเท่าฝีมือหรือฝีปากทนายนั้นไม่น่าจะเป็นการยุติธรรม ถ้าจะให้ยุติธรรมใครทำผิดก็ต้องผิด และใครทำถูกก็ต้องถูก

ฝ่ายคุณแม่ก็บอกว่าเป็นหมอดีกว่า เป็นทนายก็อาจจะไปช่วยคนผิดให้พ้นผิด เป็นผู้พิพากษาก็อาจจะต้องตัดสินประหารชีวิตจำเลย เป็นหมอมีแต่ช่วยคน ไม่ว่าจะคนผิดหรือคนถูกเวลามาหาหมอก็กลายเป็นคนไข้ หมอก็ช่วยให้หายรักษา ถ้าเป็นทนายหรือผู้พิพากษาก็มีทั้งคนรักและคนเกลียด แต่เป็นหมอมีแต่คนรักและนับถือ ฟังดูก็เกือบจะเชื่อคุณแม่ แต่ถ้าเชื่อคุณแม่ก็จะทำให้



รูปที่ 6.1 นิสิตวิศวะ

เจ้าคุณพ่อเหนื่อยใจ พอดีไปคุยกับเพื่อนๆ ที่สนิทสนม ส่วนมากจะไปเรียนวิศวกรรมฯ กัน ผมจึงตัดสินใจไม่เข้าข้างเจ้าคุณพ่อและคุณแม่ ตกลงใจไปเข้าจุฬาฯ เรียนวิศวกรรมศาสตร์ และสมัยนั้นที่นิยมมากที่สุดก็คือวิศวกรรมโยธา



รูปที่ 6.2 วันรับน้องใหม่วิศวกรรมฯ

รูปที่ 6.3 ถูกจับกรอกเหล้า

6.2 สอบเทอมแรกได้คะแนนสูงสุดเลยหยุดเรียนไปเล่นปิงปอง

อยู่วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีแรกเทอมแรก ตื่นเต้นดีใจว่าได้เข้าวิศวกรรมฯ จึงตั้งใจเรียนเต็มที่ ผลสอบออกมาดีเกินคาดได้ 80-90 ทุกวิชาเลยเหลือ พอดีมีเพื่อนๆ ชวนว่าเทอมแรกเรียนเต็มที่แล้ว เทอมที่สองลองเรียนอย่างสบายๆ ก็คือ อยากเรียนก็เรียนไม่อยากเรียนก็ไม่ต้องเรียน ที่จุฬานั้นเขามีการขานชื่อ พออาจารย์ขานชื่อเสร็จ หรือให้ภารโรงจดเสร็จว่าที่นั่งนั้นมีคนนั่งอยู่แล้ว แปลว่าคนที่นั่งประจำที่นั่นมาเรียน ต่อจากนั้นอาจารย์ก็จะสอนของอาจารย์ไป บางท่านก็บอกคำบอกให้จด บางท่านก็เขียนกระดานให้จด บางท่านก็เล่าให้ฟัง เช่น ท่านอาจารย์ท่านหนึ่งก็จะเล่าว่ากองทัพพม่ายกมา 23,719 คน เราก็จดกันยกใหญ่ พอคราวหน้าอาจารย์มาทบทวนก็บอกว่า 24,512 คน เราก็เลยจับได้ว่าท่านพูดไปเรื่อยๆ ไม่ได้จริงจังอะไร เป็นต้น

ในกรณีที่อาจารย์ท่านหันหลังให้นิสิตรื้อเพื่อไปเขียนกระดาษ นิสิตส่วนมากก็จดตามท่านไป แต่นิสิตบางคนรวมทั้งผมเองบางครั้งก็ค่อยๆ หลบออกนอกห้อง ทั้งนี้ประตูห้องบรรยายที่จุฬาหลายห้องเป็นแบบผลักไปมาได้ คือ ด้านล่างโคงจากพื้นประมาณหนึ่งเมตร ด้านบนก็โคงไปถึงฝ้า มีแต่ด้านกลางเป็นบานประตูที่ผลักไปมาได้ ถ้าใครผลักประตูก็จะดังอืดอืด ฉะนั้นวิธีหลบออกจากห้องก็ต้องมุดหรือก้มตัวต่ำๆ ลอดใต้บานประตูออกไป ถ้าก้มไม่ต่ำพอทำให้หลังไปถูกบานประตูดัง อาจารย์ได้ยินก็จะแก้งแงพูดว่าหมามันหนีออกไปอีกตัวหนึ่งแล้ว ใครอยากหนีออกนอกห้องก็ต้องถูกตำว่าเป็นหมา แต่พวกเราที่ปลอบใจกันว่าถึงเป็นหมาก็ไม่เป็นไรเพราะหมาก็มีบางตัวที่เก่งและน่ารัก

มุดออกมาจากห้องแล้วก็พากันไปเดินเล่น บางครั้งก็ไปเล่นปิงปองกัน แล้วก็ชวนกันเองว่าหนีเรียนไปเล่นปิงปองจะคุ้มหรือเปล่า ในที่สุดก็พากันกลับเข้าห้องเรียน

6.3 ทำแผนภูมิประกอบการทดลองขายและไปทำงานที่ร้านสหกรณ์

ในการเรียนวิศวะจุฬานั้น ต้องทำการทดลองต่างๆ ในห้องทดลองมีเครื่องจักรอุปกรณ์ต้องวาดภาพประกอบรายงาน ทุกคนก็บ่นว่าเสียเวลามากนั่งวาดภาพเครื่องจักร ผมจึงนำกล้องไปถ่ายรูปเครื่องจักรมุมต่างๆ อัดออกมา แล้วเอากระดาษใสมาวางทับเขียนเป็นภาพลายเส้น เครื่องละหลายๆ มุม เอาไปทำสำเนาใช้เองในการเขียนรายงานและเอาไปขายให้เพื่อนไปทำรายงานของเพื่อน ปรากฏว่าขายได้อย่างดี

นอกจากจะทำภาพเครื่องจักรขายให้เพื่อนแล้วก็เห็นช่องทางหารายได้พิเศษโดยไปสมัครเป็นพนักงานขายของที่ร้านสหกรณ์ ลงเวลาไว้ว่าชั่วโมงไหนว่างก็ไปขายสมุด ดินสอ ปากกา กระดาษ เครื่องเขียน ของใช้ต่างๆ สนุกสนานดี

6.4 ร่วมงานถวายพระเพลิงสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

ระหว่างที่อยู่วิศวะจุฬานั้นพอดีมีพระราชพิธีถวายพระเพลิงสมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ทางสำนักพระราชวังมาประกาศรับสมัครนิสิตไปเข้าร่วมขบวน จึงชวนกันกับเพื่อนๆ ไปสมัคร ไปช่วยทำหน้าที่ต่างๆ ต้องไปรับเครื่องแต่งตัวมาจากในวัง ซึ่งเป็นเครื่องแต่งตัวโบราณ ตื่นเต้นกันมาก วันหนึ่งก็แต่งเครื่องแบบหนึ่ง

พออีกวันหนึ่ง ก็สลับกันแต่งเครื่องแบบอีกแบบหนึ่ง ถ่ายภาพไว้เป็นที่ระลึกมากมาย นับได้ว่าเป็นโอกาสที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้งนัก ถ่ายไว้ทั้งเป็นรูปเดี่ยวและรูปหมู่ ในรูปที่ 6.4 เป็นรูปหมู่ที่ผมยืนอยู่หัวแถว รูปที่ 6.5 เป็นรูปเดี่ยวโดยที่รูปขวามีเด็กแอบดูอยู่ด้วย รูปที่ 6.6 ก็เป็นรูปเดี่ยวให้เห็นพระเมรุมาศ



รูปที่ 6.4 อยู่แถวหน้า



รูปที่ 6.5 ถ่ายรูปเดี่ยวไว้เป็นที่ระลึก



รูปที่ 6.6 ถ่ายรูปให้เห็นพระเมรุมาศชัดเจน



รูปที่ 6.7 กับเพื่อนจุฬาด้วยกันอีก 4 คน



รูปที่ 6.8 ถือหอกไม่ได้ควงกลอกกลับแต่ไปทำท่าเก้ไก้ถ่ายรูป

รูปที่ 6.8 นั้นด้านซ้ายถ่ายที่บนพระเมรุมาศ ส่วนด้านขวาถ่ายในพระบรมมหาราชวัง ในมุมหนึ่งที่มีตุ๊กตาโรมันตั้งอยู่ แต่เพื่อนที่ช่วยถ่ายให้ไม่ได้สังเกตให้ดีเลยถ่ายมาโดยตัดหัวตุ๊กตาออกไปหน่อยหนึ่ง

6.5 เป็นเลขานุการคณะกรรมการนิสิตวิศวะ

ถึงเวลาเลือกตั้งเป็นกรรมการนิสิต มีเพื่อนเสนอ และผมได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการ ก็เลยต้องรับหน้าที่ซึ่งจริงๆ มีหน้าที่นัดประชุม และจัดรายงานการประชุม แต่เพื่อนที่มาจากริเวณเตรียมอุดมศึกษาด้วย เขาเสนอว่าผมเคยเป็นประธานเชียร์สี่เขียว เขาก็เลยขอให้ไปช่วยประธานเชียร์ด้วย ต้องไปคณะต่างๆ เพื่อสอนให้น้องใหม่ร้องเพลงเชียร์วิศวะ วิศวะสมัยนั้นก็คล้ายๆ กับนักเรียนอาชีวะสมัยนี้คือชอบยกพวกตีกัน ต่อมาจึงคิดได้ว่าทำไมตอนเด็กๆ ถึงได้بابออย่างนั้น คนที่เคยตีสมัยก่อนต่อมาก็เป็นเพื่อนกันได้ สมัยนั้นชาววิศวะมีการเตรียมการไปซื้อคุกกี้มาซ่อนไว้ในท่อข้างถนนรอบหอประชุมใหญ่ พอขบวนรัฐศาสตร์มา นิสิตวิศวะก็เปิดท่อหยิบไม้คนละอันให้ร้องไล่ตี พวกรัฐศาสตร์มือเปล่าก็วิ่งหนีกันกระเจิง

6.6 เป็นลูกศิษย์ท่านอาจารย์ดังหลายท่าน

เรียนวิศวะได้เป็นลูกศิษย์อาจารย์ดังหลายท่าน อาทิ พระยาศัลยวิธานนิเทศ พระเจริญวิศวะกรรม อาจารย์ฮันทลี บันทลี และ ดร.รชฎ กาญจนวนิช เป็นต้น ท่านเจ้าคุณศัลยวิธานนิเทศสอนคณิตศาสตร์ ท่านเก่งมาก เขียนโจทย์บนกระดานแล้วก็มักจะบอกว่าพวกเขาทำไม่ได้หรอก ฉันจะทำให้ดู แล้วท่านก็ทำของท่านหัวเราะสนุกสนาน พวกเราก็จดตามท่านไป คุณพระเจริญวิศวะกรรมท่านเป็นอาจารย์ที่น่ารักมาก ตอนที่ผมไปสมัครขอทุนที่ต่างๆ ก็ไปกราบขอความกรุณาให้ท่านเขียนหนังสือรับรองให้ ท่านบอกว่าเธอก็เขียนเองแล้วนำมาให้ท่านก็จะเซ็นชื่อให้ อาจารย์ฮันทลี บันทลีเป็นชาวเยอรมันที่เข้มงวด กวดขันมาก เข้าห้องมาท่านจะดูว่า โต๊ะ เก้าอี้ ตั้งตรงแถวหรือไม่ ใครเอาเก้าอี้ยื่นออกมานอกแถวโต๊ะ ท่านจะเอาไม้บรรทัดมาเคาะตาดุ่ม ท่านจะถามว่าระยะทางจากจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่งเป็นเท่าไร ลูกศิษย์บอกว่าประมาณ 2 กิโลเมตร ท่านก็เอ็ดว่ากิโลด้วยหอมหรือ ต้องบอกว่ากิโลเมตรหรือกิโลกรัมให้ชัดเจน ในการสอบครั้งหนึ่งท่านบอกล่วงหน้าว่าจะต้องมีการเขียนกราฟให้นำกระดาษกราฟมา ผมก็เตรียมกระดาษกราฟ ชีตแนวตั้งแนวนอนใส่คำบรรยายเรียบร้อย พอส่งกระดาษท่านก็เรียกไปดูว่าเสียเวลาเขียนตัวบรรจงแกนเอ็กซ์แกนวายทำไม กราบเรียนท่านว่าเขียนมาจากบ้าน ท่านก็หาว่าไม่ถูก ผมก็เถียงว่าท่านสั่งให้เอากระดาษกราฟมาเองและท่านไม่ได้บอกว่าห้ามเขียน ท่านก็บอกว่าผมเป็นศรีธณูชัย ท่านชี้แจงว่าคราวหลังสั่งให้เอากระดาษกราฟมาก็แปลว่า ให้เอากระดาษกราฟมา ห้ามเขียนอะไรมาด้วย

แล้วท่านก็บอกว่าชอบเรื่องศรีธรรมาโศภิตให้ผมช่วยแปลเป็นภาษาอังกฤษ ผมก็ชอบเรื่องศรีธรรมาโศภิต แต่มีบ้างอาจแปลเป็นภาษาอังกฤษ ส่วนท่านอาจารย์ รัชฎ กาญจนวนิช ก็เป็นอาจารย์คนโปรดของผมอีกท่านหนึ่ง ท่านสอนวิชาการออกแบบก่อสร้าง ท่านมีงานก่อสร้างข้างนอกมากมาย ฉะนั้นมีหลายครั้งที่ท่านจะมาที่ห้องเรียนแล้วส่งสมุดจดของท่านให้กับผม ประกาศว่าท่านมีงานเร่งด่วนต้องออกไปข้างนอก และให้ศรีศักดิ์ช่วยสอนแทน ผมก็เอาสมุดของท่านไปลอกบนกระดานให้เพื่อนๆ ลอกตาม หรืออ่านคำบอกต่างๆ ให้เพื่อนจดตาม



รูปที่ 6.9 ได้ประชุมกับท่านเจ้าคุณศัลยวิธานนิเทศหลังจากผมกลับมาจากเมืองนอก

6.7 เพื่อนสนิทจมน้ำตายจึงมีคนก็คิดว่าตายไปด้วย

อยู่ปี 4 วิศวะจุฬาต้องไปเข้าค่ายที่กาญจนบุรี เดินเข้าป่าสำรวจทำแผนที่ พบต้นมะขามป้อมก็เก็บมารับประทาน อยู่ป่าหลายวันไม่ได้พบสาว ๆ เพื่อนๆ บางคนบอกว่าเห็นวัวควายตัวเมียก็ชักจะรู้สึกว่าจะสวยแล้ว กลางคืนออกไปในหมู่บ้าน มีสาว ๆ ชายชนมก็ผลัดกันจีบคนละ 3 นาที ดูซิว่าใครจะจีบสาวเก่งกว่ากัน

อาจารย์ท่านแบ่งกลุ่มตามชื่อ กลุ่มผมก็จะเป็นพวก “ศ.ศาลา” “ช. ฤาษี” “ส. เสือ” ความจริง “ช.ฤาษี” ไม่มีชื่อใคร จึงข้ามจาก “ศ.ศาลา” ไป “ส. เสือ” เลย อาจารย์ถามว่าใครว่ายน้ำไม่เป็น ปรากฏว่าคนที่ว่ายน้ำไม่เป็นก็ไม่ยอมบอกเพราะอาย อาจารย์จึงให้ลงเรือข้ามแม่น้ำ ปรากฏว่าเรือล่มมีคนจมน้ำตาย ถูกเครื่องมือที่ชนไปกระแทกเลยบาดเจ็บจมน้ำ บางคนไปโผล่ได้แพก็เลยตายอยู่ได้แพ มีข่าวออกหนังสือพิมพ์ ออกวิทยุว่ากลุ่ม “ศ-ส” ตาย เพื่อนๆ ในกรุงเทพนี่ก็ว่าผมตายไปกับเขาด้วย สวดศพวันแรกที่วัดต่างจังหวัด ทางวัดบอกวาทให้ไปเอาเสื้อผ้ามาเปลี่ยนให้ศพ ผมเป็นเพื่อนสนิทคนตาย ก็ได้รับมอบหมายให้ไปเอาเสื้อผ้าคนตาย ความจริงกลัวผีก็กลัวแต่เป็นเพื่อนกันก็เลยต้องไปคนเดียว ระหว่างทางก็ปลอบใจตัวเองว่าเพื่อนกันคงไม่หลอกกัน

6.8 สอบได้คะแนนรวมสูงสุดแต่ต้องสอบซ่อมหนึ่งวิชา

เรียนวิศวะจุฬาไป 4 ปี ก็ถึงเวลาจะจบ ผลการสอบออกมาผมได้คะแนนรวมเป็นที่หนึ่ง แต่มีวิชาหนึ่งสอบตกต้องสอบซ่อมคือวิชาสุขาภิบาล ซึ่งไม่ใช่วิชาหลักของวิศวกรรมโยธา เป็นวิชาที่ต้องท่องไม่มีคณิตศาสตร์อะไรเลย ผมไม่ชอบวิชาที่ท่องก็เลยไม่ท่อง แล้วก็เลยต้องสอบซ่อม ซึ่งก็ต้องท่องเตรียมสอบซ่อมและสอบได้ บทเรียนของการไม่ท่องวิชาที่ต้องท่องแล้วสอบตกก็คือไม่ได้เกียรตินิยมต่างๆ ที่มีคะแนนรวมสูงสุดและเกินเกณฑ์ที่จะได้เกียรตินิยม เมื่อท่องในการสอบซ่อมก็สอบได้ เป็นบทเรียนเอาไปใช้ในการเรียนปริญญาโทว่าวิชาที่ต้องท่องก็ต้องท่อง จะชอบหรือไม่ชอบก็ต้องท่อง ทำให้ได้คะแนนสูงสุดในการสอบวิชาที่ท่องตอนปริญญาโทที่จะกล่าวถึงต่อไป

6.9 วันรับปริญญาเจ้าคุณพ่อกรุณาใส่ครุยถ่ายรูปด้วย

วันรับพระราชทานปริญญาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น เจ้าคุณพ่อป่วยเป็นอัมพาตเดินไปสะดวก แต่เมื่อคุณแม่และผมกลับมาถึงบ้านที่ถนนข้าวสาร เจ้าคุณพ่อก็กรุณาใส่ชุดครุยของท่านคอยแสดงความยินดีและถ่ายภาพเป็นที่ระลึกดังจะเห็นได้ว่าท่านยิ้มดีใจด้วยในภาพที่ 6.10



รูปที่ 6.10 ไปรับพระราชทานปริญญาจากจุฬา
กลับมาถึงบ้านท่านเจ้าคุณพ่อใส่ชุดครุยของท่านถ่ายรูปร่วมกับคุณแม่และผม